

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 91. Pravilnik o plačevanju taks, izvršilna naredba. — 92. Določitev prvih učnih ur za veronauk. — 93. Uporaba učnih knjig. — 94. Matične listine v dokaz arijskega pokolenja. — 95. Škofijska kronika (za leto 1937). — 96. Birmski izkaz za l. 1938., dodatek. — 97. Objave. — 98. Slovstvo. — 99. Osebna naznanila.

91.

Pravilnik o plačevanju taks, izvršilna naredba.

1. V Oglasniku lav. škofije, 1938, XI, str. 89—102, je bil objavljen Pravilnik o plačevanju taks v službenem uradovanju samoupravnih uradov in ustanov katoliške cerkve v kraljevini Jugoslaviji, ki je s tem dobil obvezno moč za lavantinsko škofijo. Vsi, ki jih tiče, naj ta Pravilnik natančno proučijo in se po njem ravnaajo.

2. Pri lav. kn.-šk. ordinariatu je v okviru knjigovodstva ustanovljen oddelek za cerkvene takse, ki bo skrbel za razpošiljanje kolkov, vodil vse obračune in upravljal škofijski sklad, ki se bo stekal iz kolkovine.

3. Istočasno s to izvršilno naredbo prejmejo župnijski uradi in ostale cerkvene institucije posebne tiskovine, po katerih naj t a k o j naročijo potrebno število kolkov in nakažejo skupni znesek po priloženi položnici. Tako naj se postopa pri vseh nadaljnjih naročilih kolkov.

Takoj, ko prejmejo župnijski uradi naročene kolke, začnejo poslovati po predpisih Pravilnika. Od tega časa dalje preneha raba državnih kolkov v službenem uradovanju katoliških samoupravnih uradov in ustanov.

4. Vse vloge na kn.-šk. ordinariat, ki morajo biti kolkovane, se opremijo s po Pravilniku predpisanim kolkom. Ne sme se poslati na kn.-šk. ordinariat vloga brez kolka s prošnjo, da se v škofijski pisarni opremi s kolkom, ki se zanj obenem nakaže denar.

5. Kolki naj se shranjujejo na varnem in suhem prostoru, da bodo varni pred tatvino, zlorabo, ponarejanjem in poškodovanjem.

6. Morebitne težkoče in nejasnosti, ki bodo nastale pri poslovanju s cerkvenimi kolki, naj se sporočajo kn.-šk. ordinariatu, da se pojasnijo oziroma rešijo v smislu čl. 20 Pravilnika.

7. V veljavi ostanejo še nadalje:

a) dosedanje pisarniške takse župnijskih uradov za krstne, mrtvaške in poročne liste ter ostale listine; te takse plačujejo stranke, kakor doslej, v gotovini;

b) pisarniške takse kn.-šk. ordinariata;

c) rimske takse za izpreglede zakonskih zadržkov in za vse dispenze in privilegije, podeljene naravnost od Sv. Stolice ali na podlagi petletnih fakultet;

č) takse za državne izpreglede zakonskih zadržkov, oklicev itd., ki se plačujejo državnim uradom.

Določitev prvih učnih ur za veronauk.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dne 23. novembra 1938, IV. št. 21.918/1, poslala vsem srezkim načelstvom, ravnateljstvom državnih in zasebnih učiteljskih šol in upraviteljstvom državnih in zasebnih ljudskih šol sledeče naročilo:

»Dogaja se, da določi učiteljstvo na nekaterih ljudskih šolah brez potrebe bolj pozne in tudi zadnjo (5) učno uro za verouk. Tako s pedagoškega kakor z didaktičnega stališča tako ravnanje ni primerno. Ne samo pedagogi, tudi odlični državniki priznavajo verouku odločilen pomen za vse poznejše človekovo življenje in v mnogočem tudi za občo blaginjo človeške družbe, zato se ne more in ne sme brez oškodovanja spoštovanja, ki ga mora imeti otrok do verstva in verskega pouka, ura krščanskega nauka odrivati na zadnjo uro kakor večšine.

Verskemu pouku so se od nekdaj odločale prve učne ure iz razloga, ker so tedaj telesne moči šolske mladine spočite in otroci duševno bolj dovzetni, kar je velike važnosti prav za ta pouk, ki terja več duševnega napora, ker ne zahteva samo umskega sodelovanja, ampak mora buditi in krepiti za praktično ostvarjanje tudi voljo in jekleniti otrokov značaj.

Tudi je pozornost šolske mladine še posebno zmanjšana zadnje učne ure, ko je v drugih oddelkih večkrat petje ali na prostem telovadba z vriščem.

Upravičena je torej zahteva, da se določijo pri sestavi urnikov, kjer je le mogoče, verouku prve učne ure.

Kraljevska banska uprava naroča vsemu učiteljstvu, da to v polnem obsegu upošteva, sreskim načelstvom pa, da ne odobre urnikov, ki niso sestavljeni po gornjih navodilih.«

O tem se obvestijo vsi dušni pastirji in veroučitelji.

Uporaba učnih knjig.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dne 25. novembra 1938, IV. št. 20.864/8 poslala semkaj sledeči dopis:

»Revizija veroučnih knjig, ki je bila odrejena s tukajšnjim okrožnim razpisom št. 5630/1 z dne 24. marca 1938, na osnovi odloka ministrstva prosvete III. br. 4878 z dne 1. marca 1938 (prim. Oglasnik 1938, IV., str. 42), je pokazala, da se uporablja ponekod še knjige, ki nimajo predpisane ministrske odobritve ali pa jim je doba odobrenja že potekla.

V smislu citiranega odloka ministrstva prosvete je uporaba takih knjig v šoli strogo prepovedana in je gledati, da bodo šolski otroci uporabljali le predpisno odobrene veroučne knjige.«

Dopis se pošilja vsem katehetom v vednost in ravnanje.

Matične listine v dokaz arijskega pokolenja.

Dekan tukajšnje škofije je poročal sem naslednje:

»Moja prošnja — in tudi prošnja naših dekanijskih duhovnikov, s katerimi sem o tem govoril, — bi bila, da bi bili gospodje v Oglasniku opo-

zorjeni, naj bodo v poslovanju vljudni. Videl sem pismo, ki sem ga moral potem dati iz rok, v katerem se je dotični izrazil: 'Slišal sem, da je slovenska duhovščina zelo nevljudna.'

Naj bi se gg. opozorili, da ne delajo kakih žaljivih, neprevidnih opazk. Naj bi vsaki stranki, ki se je obrnila na župnijski urad, odgovarjali, tudi takrat, če se ni v maticah nič našlo.

Pa še to: naj bi ne zahtevali pretiranih zneskov. Saj so stranke, ki rabijo listine, večkrat v slabem gospodarskem stanju. Pa če bi tudi ne bile, nikakor ne gre, da bi bile zahteve za listine prekomerne.

Gre pri tem za dobro ime slovenske duhovščine, ki bi jo opisano ravnanje postavljalo v čudno luč.

Prilagam pismo, ki sem ga prejel in ki je bilo povod, da nadlegujem s temi vrsticami.«

V svrhu ravnanja se gornji dopis sporoča vsem župnijskim uradom lavantinske škofije in apostolske administracije.

95.

Škofijska kronika.

(za leto 1937).

I. Posvečenja (konsekracije).

1. V k.n. - šk. kapeli v Mariboru je bilo posvečenih tekom leta 1937. 11 kelihov in 10 paten.

2. Dne 4. marca v livarni Bühl v Račah 3 zvonovi za cerkev v Opuzenu (škofijska splitska); dne 8. septembra glavni oltar v župni cerkvi sv. Jakoba v Pamečah.

II. Blagoslovitve, izvršene po prevzv. g. knezoškofu.

Dne 30. maja prenovljeni glavni oltar v župni cerkvi sv. Marije v Rušah; dne 31. maja kapela Lurške Matere božje v župniji Sv. Marije v Puščavi; dne 18. junija v št. Ilju pod Turjakom 1 bandero za župno cerkev in 2 banderi za podružnico sv. Lenarta v isti župniji; dne 20. junija 2 dalmatiki za župno cerkev v št. Janžu pri Dravogradu; dne 26. junija na Muti 4 superpeliceji, purifikatorij in antependij; 1. julija 16 korporalov ter purifikatoriji za župno cerkev Sv. Ožbalta ob Dravi; dne 11. julija prenovljena podružnica Marije 7 žalosti v Vojniku; dne 18. julija novi objekti pri Počitniškem domu kraljice Marije na Pohorju, v župniji Sv. Martina na Pohorju; dne 17. oktobra hišna kapela M. B. v šk. viničariji v Krčevini pri Mariboru; dne 18. oktobra banovinska gospodinjska šola v Svečini; dne 8. decembra križ za dvorano »Društva za zaščito delavske mladine« v Gregorčičevi ulici v Mariboru.

III. Misijoni, duhovne vaje, tridnevnice.

Župnije, ki so obhajale: a) sv. misijon: Zreče 14. do 21. 2. — Negova 21. do 28. 2. — Ponikva ob juž. žel. 28. 2. do 7. 3. — Podgorje 28. 2. do 7. 3. — Sv. Lenart pri Veliki Nedelji 14. do 19. 3. — Jurklošter 11. do 19. 4. — Sv. Martin pri Slovenj Gradcu 25. 7. do 1. 8. — Sv. Primož na Pohorju 8. do 12. 9. — Kapele pri Brežicah 24. 10. do 2. 11. — Luče 24. do 31. 10. — Kapla 21. do 28. 11. — Dobrna 28. 11. do 5. 12. — Jarenina 28. 11. do 5. 12. — Sv. Peter pod Sv. gorami 12. do 19. 12.

b) duhovne vaje: Novacerkev 28. 2. do 7. 3. — Maribor 16. do 18. 2. za tečajnike Prosvetne zveze. — Slovenj Gradec 5. do 8. 3. — Konjice 10. do 14. in 16. do 19. 3. — Sv. Jurij ob Ščavnici 20. do 22. 3. — Maribor, stolnica 18. do 21. 3. — Sv. Florijan pod Bočem 3. do 6. 7. — Slov. Bistrica 19. do 24. 12. — Hajdina 17. do 20. 12. — Solčava 4. do 8. 12.

c) tridnevnice in druge pobožnosti ter prireditve: Maribor, stolnica 7. do 9. 2. in 29. do 31. 12. — Ljutomer 7. do 9. 2. — Sv. Jurij ob Ščavnici 7. do 9. 2. — Gornja Radgona, evhar. tridnevnicca 26. do 28. 2. — Teharje, evhar. tridnevnicca 5. do 8. 2. — Apače 7. do 9. 2. — Šmartno ob Paki, za može in fante 15. do 18. 3. — Hrastnik 27. do 30. 5. — Zavrče 6. do 9. 6. — Sv. Benedikt v Slov. goricah, v čast Srcu Jezusovemu 3. do 6. 6. — Pernice, za pripravo na sv. birmo 23. do 25. 6. — Sv. Ana v Slov. goricah, ob 10 letnici Marijine družbe 9. do 11. 7. — Pameče, pred posvetitvijo oltarja 5. do 8. 9. — Bizelsko 30. 10. do 1. 11. — Dekliški tabor Marijinih družb na Brinjevi gori pri Slov. Konjicah 18. 7. — Dekliški tabor Marijinih družb v Vojniku 5. 9.

96.

Birnski izkaz za 1. 1938, dodatek.

19. decembra sta bila v kn.-šk. kapeli birmana en birmanec in ena birmanka.

97.

Objave.

Za podaljšanje železniških legitimacij naj gg. duhovniki ne pozabijo priložiti železniško znamkico za 2 din, ki se dobi na vsaki železniški postaji (na postajališčih ne). Kdor ima daleč do žel. postaje, naj priloži 2 din v gotovini ali nakaže po pošti, nakar mu bo znamkico oskrbel tukajšnji urad. Opozarja se, da cerkvenim uslužbencem podaljšujejo legitimacije pristojni župni uradi.

98.

Slovstvo.

Sveto pismo Stare zaveze v hrvatskem jeziku. Vseučilišni profesor bibličnih ved Stare zaveze na teološki fakulteti v Zagrebu dr. Anton Sović je dovršil po večletnem trudu hrvatski prevod svetega pisma Stare zaveze po hebrejskem, aramejskem in grškem izvirniku, ki bo izšel v založbi »Zaklada Tiskarne Narodnih Novin« v Zagrebu, ako se prihlasi v prednaročbi vsaj 500 naročnikov.

Celotni prevod bo obsegal 4 zvezke v originalni vezavi formata 28 × 19 cm po 37 do 40 tiskovnih pol; izhajal bo 4 do 5 let.

V prednaročbi stane vsak zvezek 250 din. Naročnina se more plačevati tudi v mesečnih obrokih po 25 din v teku 10 mesecev. Celotna izdaja stane 1000 din. Kasneje bo cena izdatno višja.

Izdaja je nameravana z velikim znanstvenim aparatom, tako da bo imela vsaka stran poleg hrvatskega prevoda vzporedno tudi leksikon (slovar) v hebrejskem, nemškem in hrvatskem jeziku s potrebnimi opombami.

Kdor hoče postati prednaročnik napovedanega hrvatskega prevoda sv. pisma Stare zaveze, naj zahteva prospekte pri Nadškofijski Centrali Katoliške akcije v Zagrebu, Kapitol 31., Nadškof. dvor.

99.

Osebna naznanila.

Promovirana sta bila na vseučilišču v Ljubljani za doktorja bogoslovja č. g. Cajnkar Stanislav, profesor verouka na gimnaziji v Ptuj (18. nov. 1938) in Schöndorfer Jože, korni vikar v Mariboru (29. nov. 1938).

Umeščen je bil 8. nov. 1938 za župnika-vikarja v Središču p. Leon Božič, duhovnik križniškega reda v Ljubljani.

Postavljena sta bila č. g. Kupčič-Petin Ivan, kaplan v Cirkovcah, za provizorja istotam (17. nov. 1938) in č. g. Zagoršek Franc, župnik pri Sv. Martinu ob Dreti, za soupravitelja župnije Bočna (14. dec. 1938).

Umrli so: dne 16. nov. 1938 č. g. Ravšl Anton, kn.-šk. duh. svetovalec in župnik v Cirkovcah, v 76. letu starosti; dne 12. dec. 1938 č. g. Kitak Jakob, župnik v Bočni, v 81. letu starosti; dne 28. dec. 1938 č. g. Krevh Matija, provizor pri Sv. Antonu na Pohorju, v 49. letu starosti. R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

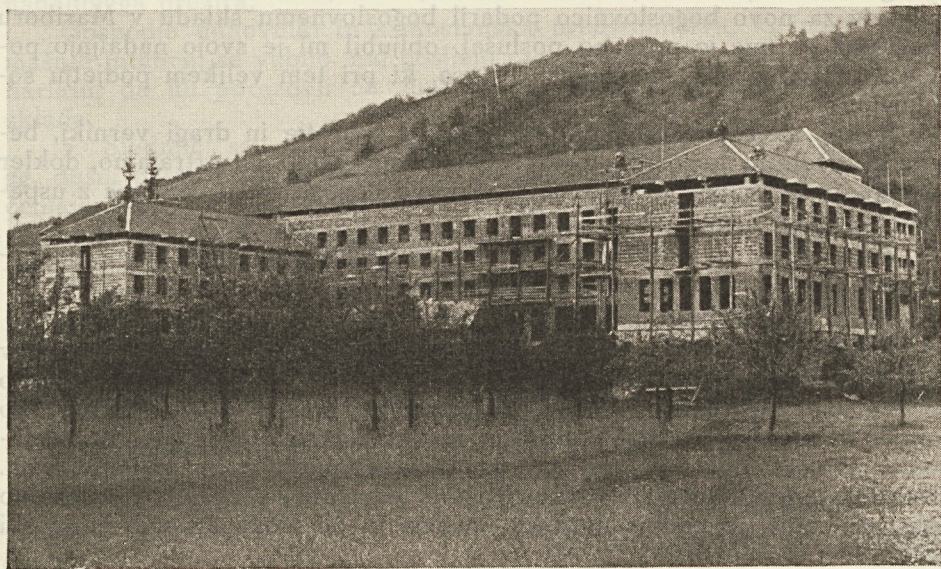
v Mariboru, dne 31. decembra 1938.

Izdaje lavantinski knezoškofijski ordinariat. — Urejuje dr. Josip Mirt.

Tiska Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Martinova nedelja:

13. novembra 1938.

Surova stavba nove bogoslovnice dne 25. septembra 1938.

Velečastiti gospodje duhovni sobratje!

Ob letošnji Martinovi nedelji naj bo najprej izrečena Bogu globoka zahvala za blagoslov in za varstvo pri zidanju nove bogoslovnice. V veri, da »ako Gospod ne zida hiše, se trudijo zastonj, kateri jo zidajo« (Psalm 126), smo v skupni molitvi prosili za blagoslov Gospoda, »od katerega prihaja vsak dober dar« (Jak. 1, 17.), in glejte, pod streho je mogočna zgradba nove bogoslovnice, doseženo je, kar je bilo v načrtu gradnje za leto 1938.

Zahvala tudi Vam, častiti sobratje, za Vašo vnemo, s katero ste se doslej sami zavzemali za to veliko podjetje in vnemali tudi srca vernikov, da so v težkih časih tako enodušno pomagali graditi nov dom duhovniškemu naraščaju. Vaša dosedanja vnema mi je porok, da boste stali ob strani svojemu škofu vse dotlej, dokler ta ponosna stavba ne bo dovršena.

Sporočite, častiti bratje, mojo nadpastirsko zahvalo tudi dragim vernikom, ki z ganljivo vztrajnostjo skozi celih deset let poleg drugih datitev tako radodarno naklanjajo svoje darove za novo bogoslovnico. Prosim Očeta nebeškega, ki vidi na skrivnem, naj vsak njihov dar povrne z nebeškim in zemskim blagoslovom.

Ko sem bil letos na svoji apostolski poti meseca oktobra v Rimu sprejet v avdijenci od sv. očeta, sem poročal papežu Piju XI. tudi o zidanju nove bogoslovnice. Razložil sem njegovi Svetosti s kako lepo vzajem-

nostjo sodelujejo pri tej zgradbi, ki se zida le s prostovoljnimi prispevki, duhovniki in verniki. Nisem zamudil pojasniti skupnemu očetu vseh katoličanov, da je doslej od pogojene vsote za surovo zgradbo bogoslovnice, ki znaša nad 4 in pol milijona dinarjev, odplačanih le din 1.771.667'53 ter da preostaja bogoslovnemu skladu od nabranih prispevkov samo še okroglo en milijon dinarjev. Sv. oče, ki je takoj ob začetku zbiranja prispevkov za novo bogoslovnico podaril bogoslovnemu skladu v Mariboru din 70.000—, me je pozorno poslušal, obljubil mi je svojo nadaljnjo pomoč in na mojo prošnjo blagoslovil vse, ki pri tem velikem podjetju sodelujejo.

Kakor meni, naj bo tudi Vam, častiti sobratje in dragi verniki, beseda sv. očeta in njegov blagoslov v novo vzpodbudo, da vztrajamo, dokler ne bodo naša skupna prizadevanja za novo bogoslovnico venčana z uspehom dovršene bogoslovne zgradbe.

Zato vabim za letošnjo Martinovo nedeljo k novemu delu za dinarsko zbirko.

V to je potrebno:

1. V vsaki župniji naj se izvede na Martinovo nedeljo ali kasneje v mesecu novembru dinarska zbirka. Župnija naj sama odloči, kako bo poleg cerkvenega darovanja zbirala od hiše do hiše. Zbiralce po župniji se mora organizirati. Spretni in zanesljivi zbiratelji naj si po navodilu svojega dušnega pastirja razdelijo župnijo v prav mala okrožja. Zbiratelji morajo obiskati vsako družino. Izkazati se morajo z nabiralno polo, na kateri je podpis dušnega pastirja in po možnosti tudi župnijski pečat.

Geslo bodi: vsak vernik lavantinske škofije in Apostolske administracije naj daruje za dinarsko zbirko vsaj en dinar. Lepo bo, ako letos vsaka družina spravi skupaj din 10— za bogoslovni sklad. Sprejemajo se tudi darovi v naturalijah, les in drugo. Naturalne darove naj gg. župniki na primeren način vnovčijo in izkupiček z drugim nabranim denarjem vpošljejo. **Uspeh bo, ako se bodo gg. duhovniki kakor prejšnja leta tudi letos potrudili za zbiranje.**

2. Na Martinovo nedeljo naj se porabi za pridigo naslednji osnutek »Katoliški duhovnik in ljudstvo«. Čč. gg. dušni pastirji naj s potrebno predpripravo in s poudarkom preberejo ta osnutek vernemu ljudstvu.

Po pridigi naj bo običajno darovanje za novo bogoslovnico okoli oltarja ali se naj pobira darovanje po cerkvi. Oznani in priporoči naj se istočasno zbirka po hišah. **Samo darovanje v cerkvi ne more zadostovati.** Tudi ob drugih primernih prilikah, n. pr. ob gostijah, sedminah, naj se zastavi primerna beseda za novo bogoslovnico. V oporokah premožnejših oseb naj ne manjka volila za novo bogoslovnico.

3. Osebam, katerim je Bog dal obilnost premoženja, naj se s primer-nim povabilom pošljejo, oziroma razdelijo priložene poštne položnice za blagohotne prispevke.

Posebno marljivi in požrtvovalni zbiratelji naj se naznanijo sem, da se jim v priznanje pošlje kaka nagrada.

4. Dušni pastirji, ki so zaostali z vpošiljanjem mašnih štipendijev v prid bogoslovnemu skladu, naj porabijo priložene poštne položnice najprej za vplačilo teh zaostankov. Zadeva je nujna, zelo nujna.

Čč. dušni pastirji, katerim primanjkuje mašnih intencij za nedelje in praznike, naj sporočijo kn. šk. ordinariatu, koliko štipendijev bi rabili za tekoče in nastopno leto. Take vloge se bodo tuuradno ohranile v evidenci in v razmerju razpoložljivih mašnih intencij upoštevale. Ni v redu, ako se pooblastilo sv. stolice glede nedeljskih sv. maš »pro populo« brez nadaljnega prezira.

Gospodje duhovniki in samostanska predstojništva, ki imajo obilico mašnih intencij, se vabijo, naj pošljejo razpoložljive intencije kn.-šk. ordinariatu, da jih porazdeli čč. dušnim pastirjem v namene bogoslovnega sklada.

5. Slednjič se ponavlja naročilo iz minulega leta: naj namreč gg. dušni pastirji dokler ne bo dovršena bogoslovna zgradba ne začenjajo brez nujne potrebnosti novih podjetij, združenih z zbiranjem prispevkov. Izmed vseh potrebnosti je dovršitev gradnje nove bogoslovnice najnujnejša zadeva škofije.

Presveto Srce Jezusovo, pod čigar varstvo je postavljena gradnja nove bogoslovnice, naj na priprošnjo preblazene Device Marije, sv. Jožefa, sv. Antona Paduanskega, sv. Terezije od Deteta Jezusa in vseh zveličanih varihov Slomškove škofije razliva svoj bogati blagoslov na vse, ki bodo pomagali graditi novo bogoslovno zgradbo!

V Mariboru, na praznik Vseh svetnikov 1938.

† Ivan, Jožef

škof in apostolski administrator.

Opomba: Berilo »O katoliški veri« iz Cerkvenih beril, določeno za 23. nedeljo po Binkošti 1938, naj se preloži na kasnejšo nedeljo.

Katoliški duhovnik in ljudstvo.

(Osnutek za govor na Martinovo nedeljo.)

Martinova nedelja je že nekaj let sem namenjena zbiranju darov za novo bogoslovje. Sedanji sveti oče Pij XI., ki se veliko trudi za temeljito duhovno in znanstveno izobrazbo bodočih duhovnikov naroča, da mora biti bogoslovno semenišče škofom tako ljubo in drago kakor punčica v njihovih očesih. In to je mariborsko bogoslovje našemu prevzvišenemu nadpastirju, ki očetovsko ljubi svoje najmlajše, a zato najdražje sinove — bogoslovce. Zato je vkljub težkim časom pogumno začel zidati novo bogoslovno poslopje.

Ko je na peto povelikonočno (prošnjo) nedeljo slovesno blagoslovil temeljni kamen novi stavbi za semenišče, učilišče in svetišče, ki mora biti združeno z bogoslovnim zavodom, je z ganjenim glasom utemeljil potrebo nove zgradbe takole: »**Iz bogoslovnega semenišča morajo izhajati duševno in telesno popolnoma zdravi, živčno krepki duhovniki, sicer bi ne mogli prav vršiti svojega božjega poslanstva in svoje naloge na zemlji — in semenišče bi izgubilo svoj pomen.** Naše mariborsko, nad sto let staro bogoslovje na Glavnem trgu, je postalo pretesno in nikakor ne ustreza več zdravstvenim predpisom za zavode, v katerih se šolajo mladi ljudje. Na svojo veliko žalost moram mnogim gospodom bogoslovcem in novomašnikom, namesto da bi jim odkazal dušnopastirska službena mesta, dajati bolezenske dopuste, da gredo v bolnišnice ali v zdravilišča. Tako je gradnja novega doma za bogoslovje postala nujna, neizogibna potrebnost. Prav zavoljo te potrebnosti zaupam v Boga, da nam svoje pomoči ne bo odrekel.»

V resnici dobri Bog ni odrekel svojega blagoslova in varstva, za kar smo skupno molili po vsaki sv. maši. Nova stavba je, hvala Bogu in vaši darežljivosti, dragi verniki, že pod streho. Prihodnje leto bi radi delo nadaljevali in dovršili, da bi se ob osemdesetletnici mariborskega bogoslovja moglo to preseliti iz sedanjih tesnih, temnih in nezdravih prostorov sredi mestnega hrupa in prahu v prostorno, sončno in zdravo stavbo, postavljeno v mirni in lepi mariborski okolici. To bo dan največjega veselja za vso škofijo, saj bodo odslej njeni najboljši sinovi, ki bodo čutili božji poklic za duhovništvo, preživeli v tej hiši šest najlepših let svoje zorne mladosti. Za dovršitev pa so potrebne še velike vsote. Da bi, dragi verniki, tem rajši in obilneje darovali, premislimo danes o duhovništvu dvoja: I. Kaj je duhovnik ljudstvu? II. Kaj bodi ljudstvo duhovniku?

I. Kaj je duhovnik ljudstvu? O vsakem duhovniku velja Pavlova beseda, »da se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga« (Hebr 5, 1). Mladič, ki so od Boga poklicani za duhovništvo, se vzamejo iz srede ljudi, da se daljšo dobo vzgajajo v svetosti in znanosti ter se vračajo potem k ljudem prenovljeni in posvečeni za vzvišeno službo dušnih pastirjev. Tako se obnavlja in pomlaja deviško duhovništvo nove zaveze, ki ni kakor starozakonsko navezano na določen rod in bi se podedovalo od očeta na sina, marveč dobiva

vedno svežega dotoka iz širokih vernih ljudskih slojev. Zato čutijo naše družine in župnije tako veliko veselje, ako je kdo iz njihove srede povzdignjen do visoke časti duhovništva, in mu radostne, ko se vrača kot novomašnik, priredijo slovesen sprejem. V duhovniku se čuti počaščena vsa farna družina, iz katere izhaja novi mašnik. Iz ljudstva je izšel, v bogoslovju je postal »duhovni« človek, sedaj se vrača med ljudstvo kot njegov dušni vodnik.

Da, duhovnik ima skrb za duše.

Kdor hoče pravilno oceniti veličino skrbi za duše ali dušnega pastirstva, se mora zavedati vrednosti človeške duše. Na tem mestu naj zadostujejo le kratke ugotovitve, koliko velja človeška duša:

1. Človeška duša je po svoji naravi neumrljiva. Pomislimo: nebo in zemlja bosta prešla, ko pride Sin človekov kot Sodnik; le duše človeške nikdar ne preidejo. Prikazale se bodo vse pred Sodnikom, znova združene s svojimi telesi, da prejmejo zaslužen plačilo ali kazen.

2. Še vzvišenejša je nadnaravna veličina duše. Spomnimo se samo, kaj je storil Bog za njeno rešitev. Vse, kar je storil vsemočni, neskončno modri in dobri Bog za odrešenje človekovo, je usmerjeno v blagor neumrljive človeške duše. Včlovečenje Sina božjega, njegovo zveličavno delovanje, trpljenje in smrt, je služilo le temu namenu. Ustanovitve in ureditve sv. Cerkve ter vsi njeni tisočletni napor, komu služijo? Zveličanju duš!

To delo vrši in nadaljuje sedaj namestnik Kristusov, duhovnik! Resnično: duhovnik je to, kar je zapisal o njem apostol narodov, sv. Pavel: božji sodelavec (1 Kor 3, 9), pomaža namreč Bogu pri najbolj božjem izmed vseh božjih del: pri reševanju neumrljivih duš.

Ali razumete sedaj, zakaj zahteva sv. Cerkev tako dolgotrajno in temeljito pripravo od svojih bodočih duhovnikov? Dozoreti morajo v apostolski šoli duhovnega semenišča v res zveste in na vse žrtve za rešitev duš pripravljene dobre pastirje. Sveti oče Pij XI. piše v okrožnici o katoliškem duhovništvu: »Visoka je čast katoliškega duhovništva in izredne so duševne lastnosti, ki jih zahteva. Zato se mora dati kandidatom duhovništva pravilna in bodočemu stanu primerna vzgoja. Cerkev si je vedno bila v svesti te potrebe. Morda ni za nobeno drugo stvar tekom stoletij pokazala toliko prizadevnosti in materinske skrbi, kakor za primerno vzgojo svojih duhovnikov. Cerkev dobro ve to-le: kakor so verske in npravne razmere narodov odvisne od dela duhovništva, tako je tudi delo duhovnikov odvisno od izobrazbe in vzgoje, ki jo prejmejo. Kajti tudi zanje velja izrek Svetega Duha: »Mladenič, vaju svoje poti od mladosti, tudi v starosti z nje ne stopi« (Preğ 22, 6). Zato je Cerkev po božjem navdihu ukazala, da se povsod ustanovijo semenišča, kjer naj bi se prav posebno skrbno vzgajali pripravniki za duhovniški stan.

V bogoslovnih letih se morajo bodoči duhovniki tako prešiniti z duhom velikega duhovnika Kristusa, ki je rekel: »Jaz sem luč sveta«, da velja tudi o njih: »Vi ste luč sveta«, vi ste drugi Kristus. To pomeni: ni dovolj, da le z besedo oznanjujete Kristusov nauk; ne, iz vsake vaše besede, iz vsega vašega dejanja in nehanja mora svetiti luč lepega zgleda, s svojim življenjem morate pokazati, kako lepo je krščansko življenje. »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5, 16.) Prav je povedal sv. Gregorij Nacianski: »Dokler človek svoje

duše ni temeljito očistil ter se bolj kakor drugi približal Bogu, se mi zdi nevarno, da bi prevzel skrb in vodstvo duš ter postal srednik med Bogom in ljudmi. Najprej mora biti sam čist, preden bo druge očiščeval; najprej se mora sam naučiti modrosti, preden bo druge poučeval o modrosti; najprej mora sam biti razsvetljen, preden bo druge razsvetljeval; najprej se mora sam približati Bogu, preden bo sposoben druge voditi k njemu; najprej mora sam biti svet, preden bo mogel druge posvečevati, voditi in jim z modrim svetom iti na roko.«

Glejte, to je naloga dolgoletne bogoslovske priprave! Ali ni zato bogoslovje najvažnejša hiša v škofiji? Ali ni vsak dar za to hišo res dobro, da, najboljšo naložen? Čim boljši dušni pastirji bodo izšli iz bogoslovja, tem varneje vas bodo vodili k večni sreči. Če se mora že obrtnik dolga leta učiti, da zna izdelovati orodje, ki vam služi le nekaj let, koliko bolj važno je, da se dobro izučijo in vzgajajo duhovniki, od katerih je v toliki meri odvisna večna usoda vaše neumrljive, z Jezusovo dragoceno krvjo odkupljene duše.

II. Kaj boste torej vi nudili duhovniku in duhovniškemu naraščanju? Molitveno in gmotno podporo. Predvsem podporo v molitvi. Duhovniki so otroci ljudstva, iz katerega izhajajo; imajo z njim vred isto naravo in zato tudi ista slaba nagnjenja. Biti bi pa morali kot njegovi vodniki in vzorniki nravstveno vzvišeni nad ljudstvom, zato potrebujejo molitvene pomoči katoliškega ljudstva. Svet duhovnik je največji dar nebes zemlji, zato si ga mora ljudstvo z molitvijo izprositi. Sedanji sveti oče je rekel nedavno v nagovoru romarjem: »Ni mogoče dovolj pogosto ponoviti: od vseh naših molitev in od vsega našega hrepenenja po milostih od Boga ni nobena molitev tako potrebna in tako zveličavna, ko prošnja za dobre in svete duhovnike; to je srčna želja Boga samega. Katero zadevo je Zveličar še tako vneto in slovesno priporočil kakor: 'Prosimo Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev?' To hoče, prosi in želi božji Učenik sam od vseh duš, da bi ga prosile za svete duhovnike.«

Poleg kvatrnih tednov in dni mašniškega posvečenja naj bi temu namenu služil tudi prvi četrtek ali prva sobota (duhovniška sobota) v mesecu. Ta dan naj bi duhovniki in verniki prav vsa svoja dobra dela: sv. mašo, sv. obhajilo, vse molitve, delo, veselje, žrtve in trpljenje po rokah Marije, kraljice apostolov in srednice milosti, darovali najvišjemu in večnemu Duhovniku Jezusu Kristusu za posvečenje vseh duhovnikov in redovnikov in duhovniških pa redovniških kandidatov celega sveta, zlasti še domače lavantinske škofije. Pred nekaj leti je izrekel sedanji sveti oče Pij XI. to-le veliko željo: »Bog v nebesih in jaz na zemlji, midva ne želiva ničesar nujneje ko molitev in žrtev za duhovnike. Prosimo Boga, da nam podari svetih duhovnikov! Ako imamo to, bo vse ostalo sledilo; ako pa to manjka, nam vse drugo nič ne pomaže.« Ali se ne boste z veseljem odzvali tej tako nujni papeževi prošnji? Ko bi zlasti nedolžni otroci darovali svoje molitve, bolniki pa in vsi, ki so v nadlogah, svoje trpljenje za goreče svetniške duhovnike ter za zadosten in pobožen duhovniški naraščaj!

Kaj pa gmotna podpora? Trenutno za celo škofijo ni važnejše zadeve, kakor da srečno dovršimo tako lepo zasnovano novo bogoslovje, ki bo služilo tudi stalni duhovni obnovi vseh lavantinskih duhovnikov. Saj se bodo v tem zavodu vsako leto vršile duhovne vaje in dušnopastirski tečaji za duhovnike. Predvsem bo seveda nova bogoslovnica za

od Boga poklicane mladeniče naše škofije, ki naj vzrastejo tu v telesno in duhovno krepke »može božje«, sposobne za sedanje težavno dušnopastirsko delo, ki je, kakor pravi monakovski kardinal Faulhaber, večkrat bolj podobno napornemu delu v kamnolomu, kakor prijetnemu opraviu v vinogradu!

Kako bi vam slabotni in bolehní duhovniki mogli nuditi dušno pomoč ob dolgotrajnem spovedovanju ali daljnem in pogostem sprevidenju bolnikov, ko bi zlasti ob morebitni nalezljivi bolezni sami prvi omagali? Ali ni zato edino vaša korist, dragi verniki, ako preskrbite svojim bodočim duhovnikom zdravo stanovanje, kjer ne bodo telesno oslabei, kakor žal v dosedanjih nezdravih prostorih, kjer je stalno moralo biti več bogoslovcev na bolezenskem dopustu?

Kako ponosni in srečni so skrbni starši, ako morejo izročiti svojim ljubljénim otrokom nov, prostoren in lep dom. Taka sreča in čast čaka sedanji rod lavantinske škofije. Vi, dragi škofljani, boste postavili z novim bogoslovjem časten spomenik svoji goreči ljubezni do duhovnikov, ki jih priznavate za svoje največje dobrotnike, saj vodijo vaše neumrljive duše v srečno večnost. Dobri Bog bo vašo veliko darežljivost kraljevsko poplačal.

Upamo, da se bo izpolnila želja in prošnja našega prevzvišenega Nadpastirja ob blagoslovitvi temeljnega kamna: **»V zaupanju na božjo pomoč,«** je rekel, **»pod varstvom božjega Srca smo stavbo začeli; v zaupanju na božjo pomoč jo nadaljujemo; v zaupanju na božjo pomoč se nadejamo, da jo bomo srečno dovršili. Zato danes prosimo Boga, naj On drži svojo vsemogočno in blagoslavlajajočo roko nad novo stavbo in nad vsemi, ki jo gradijo; naj bo On plačnik vsem njenim dobrotnikom (predvsem banski upravi in njenim organom) in enako darovalcem milih darov med ljudstvom; naj On gane srca merodajnih činiteljev na pristojnih upravnih mestih, da bodo z dobrohotno uvidevnostjo in podporo pripomogli prepotrebni stavbi do srečne dovršitve. Bog me naj sliši in usliši!«** — Dragi v Gospodu! Molimo vsi skupno prav goreče, da dobri Bog sliši in usliši nujne prošnje našega očetovsko skrbnega Nadpastirja; priskočimo pa mu tudi letos s podvojeno darežljivostjo na pomoč, da bo mogel prihodnje leto z radostnim in hvaležnim srcem blagosloviti dovršeno bogoslovno stavbo in jo izročiti njenemu vzvišenemu namenu! Amen.

